

[Grethe Philip.]

sig vanskeligt at få lønpolitikken ind i denne samordning, men det bliver mere og mere nødvendigt, efterhånden som den helt overvejende del af alle lønninger, af sociale pensioner, dagpenge m. v. er direkte afhængige af organisationernes lønftaler. Dermed får organisationerne en meget stor magt over beskæftigelsesgraden. I et demokratisk samfund er organisationsvælde ikke acceptabelt. Et nært samarbejde mellem folketing og arbejdsmarkedets parter om lønniveauet bliver derfor stadig mere påkrævet.

Statsbudgettet viser et meget stort underskud. Det er næppe i sig selv så betænkeligt i denne situation, men samtidig er der et stort underskud på betalingsbalancen, og det er her, den store fare ligger. Det står klart, at vi ikke år efter år kan forøge vor udenlandske gæld. Den gør hele vor økonomi overordentlig sårbar over for en international valutakrise, og den bevirker også, at vi hele tiden må lægge vores renteniveau over det internationale niveau. Det er jo i virkeligheden en paradoksal situation, vi er inde i, at vi af hensyn til omkostningsniveau og konkurrenceevne ønsker os en lav rente og omvendt af hensyn til valutaen, der i vores øjeblikkelige situation må være et overordnet hensyn, tvinges til at køre med en høj rente. Den eneste vej ud af dette dilemma er at holde igen på det forbrug, der koster valuta, og lede arbejdskraften over i de erhvervsområder, der sparer valuta.

Hovedinteressen i øjeblikket må nødvendigvis ligge omkring arbejdsløsheden. Det er det altoverskyggende problem. Man bør skelne mere, end jeg synes det ofte sker i debatten, imellem, hvad vi skal stile imod på lang sigt, og hvad der er klogt og rigtigt på kort sigt. Vi har haft en del interessante indlæg både i pressen og i fagbladene, og jeg håber, at mange vil læse departementschef Erik Ib Schmidts artikel i Provinsbankens Temablade i februar 1977, hvor han meget stærkt siger, at den situation, vi er inde i med en stor arbejdsløshed, ikke er en uafvendelig naturkatastrofe, men noget, som vi selv kan sætte ind over for. Det bør være grundholdningen herinde, at arbejdsløsheden ikke er en permanent foreteelse, som vi ikke kan gøre noget imod.

Men samtidig har vi også den korte sigt, hvor vi må erkende, at vi vil have arbejdsløshed i nogle år fremover. Vi har fra det radikale ven-

stres side gang på gang specielt peget på, at man måtte gøre en indsats over for ungdomsarbejdsløsheden, og vi har for nylig rettet henvendelse til statsministeren om en drøftelse af det. Vi ønsker, at der skal komme en konference i gang, hvor vi bl. a. kan høre, hvad kommunerne mener man kan sætte ind med over for ungdomsarbejdsløsheden. Det er vores indtryk, at der er mange regler, både af mere organisationsmæssig art og i lovgivning og administration, der vanskeliggør, at vi får de unge i gang med et fornuftigt arbejde, sådan som de selv gerne vil.

Men der er jo også et arbejdsløshedsproblem for andre grupper i samfundet, som ikke kan henregnes til de unge. Der har været en lang række meget interessante forslag fremme om, hvordan man kunne sprede beskæftigelsen ud over flere, og jeg vil her specielt fremhæve den artikel, der var i går i Politiken af konsulent, dr. polit. Inge Thygesen. Hun er særlig inde på tanker om, at man skulle overveje frivillige ordninger, hvor man gav tilbud om orlov med arbejdsløshedsunderstøttelse, hvis der var tale om, at de pågældende ønskede at varetage særlig anerkendte formål. Jeg har med særlig interesse set forslaget om at give mulighed for orlov med ret til arbejdsløshedsunderstøttelse til forældre med småbørn på 1, 2 eller 3 år. Inge Thygesen foreslår det som en forsøgsordning. Jeg synes, man her er inde på nogle tanker, der er overordentlig værdifulde, og som jo ligger tæt på det, vi af sociale hensyn har været inde på om en stærkt udvidet barselorlov.

Jeg håber, at regeringen vil være åben over for nogle af disse tanker, der kommer frem fra forskelligt hold, og hvor jo også et af socialdemokratiets egne folketingsmedlemmer har været med i forslagene. Jeg tænker på fru Inge Fischer Møllers forslag, som jeg ikke helt kan slutte op om. Men hun er jo alligevel inde på at bryde denne mur, vi ellers har haft, hvor det har været så vanskeligt at få spredt beskæftigelsen ud over flere. Jeg håber som sagt, at der vil komme nogle initiativer i den retning, og at det er noget, der meget snart vil blive taget op til drøftelse.

Finanslovsforslaget, som det nu foreligger til afstemning, løser ikke de store problemer, vi står over for, men vi føler i det radikale venstre, at det er et skridt i den rigtige retning, og derfor agter vi at stemme for det.